

RAPORT
PRIVIND AJUTOARELE DE STAT ACORDATE PENTRU COMPENSAREA
SERVICIILOR DE INTERES ECONOMIC GENERAL DIN ROMÂNIA
(SIEG) în perioada 2012-2013

1. CONDITIILE DE DESFĂȘURARE A SIEG-URILOR ȘI BAZA LOR LEGALĂ

1.1. Baza legală de instituire a SIEG în România

Cadrul juridic unitar privind înființarea, organizarea, monitorizarea și controlul funcționării serviciilor publice de gospodărie comunală în județe, orașe și comune, este asigurat de **Legea serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/8.03.2006¹**.

Legea nr. 51/2006, cu modificările și completările ulterioare, definește serviciile comunitare de utilități publice ca fiind totalitatea acțiunilor și activităților reglementate prin care se asigură satisfacerea nevoilor de utilitate și interes public general ale colectivităților locale cu privire la:

- alimentarea cu apă;
- canalizarea și epurarea apelor uzate;
- colectarea, canalizarea și evacuarea apelor pluviale;
- producția, transportul, distribuția și furnizarea de energie termică în sistem centralizat;
- salubritatea localităților;
- iluminatul public;
- administrarea domeniului public și privat al unităților administrativ teritoriale;
- transportul public local.

1.2. Competențele autorităților publice

Serviciile de utilități publice sunt în responsabilitatea autorităților administrației publice locale sau, după caz, a asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice, mandatate prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale membre. Serviciile de utilități publice se înființează, se organizează și se gestionează cu respectarea prevederilor legale, potrivit hotărârilor adoptate de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, în funcție de gradul de urbanizare, de importanța economico-socială a localităților, de mărimea și de gradul de dezvoltare ale acestora și în raport cu infrastructura tehnico-edilitară existentă.

Detalierea înființării, organizării, dezvoltării, finanțării, funcționării și gestionării fiecărui serviciu de utilități publice se face prin legi speciale, prin norme și reglementări sectoriale adoptate prin hotărâri ale Guvernului și prin ordine ale autorităților de reglementare competente.

Serviciile de utilități publice sunt furnizate/prestate prin intermediul unor operatori sau al unor operatori regionali. Operatorii pot avea următorul statut:

¹ publicată în M.O nr. 254/21.03.2006, modificată și completată la rândul său prin O.U.G. nr.13/2008, publicată în M.O. nr. 145/26.02.2008 și prin Legea nr.204/2012 publicată în M.O. nr.791/26.11.2012

- a) compartimente funcționale fără personalitate juridică, organizate în structura aparatului de specialitate al primarului sau, după caz, al consiliilor județene;
- b) servicii publice de interes local sau, după caz, județean, fără personalitate juridică, înființate și organizate prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale respective;
- c) servicii publice de interes local sau, după caz, județean, cu personalitate juridică, înființate și organizate prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale respective;
- d) societăți reglementate de Legea nr. 31/1990² privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu capital social integral al unităților administrativ-teritoriale respective;
- e) societăți reglementate de Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu capital social privat;
- f) societăți reglementate de Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu capital social mixt.

Aceste servicii trebuie să îndeplinească următoarele **condiții esențiale**:

- universalitate;
- continuitate din punct de vedere calitativ și cantitativ, în condiții contractuale reglementate;
- adaptabilitate la cerințele utilizatorilor și gestiune pe termen lung;
- accesibilitate egală și nediscriminatorie la serviciul public, în condiții contractuale reglementate;
- transparența decizională și protecția utilizatorilor.

Autoritățile **administrației publice locale hotărâsc**, printre altele, **în legătură cu**:

- asocierea intercomunitară în scopul **înființării, organizării, gestionării și exploatării** în interes comun a unor servicii de utilități publice, inclusiv pentru finanțarea și realizarea obiectivelor de investiții specifice acestor servicii;
- alegerea **modalității de gestiune a serviciilor de utilități publice și darea în administrare sau, după caz, concesiunea bunurilor proprietate publică și/sau privată a unităților administrativ - teritoriale** din componența sistemelor de utilități publice;
- **urmărirea, monitorizarea și raportarea indicatorilor de performanță și aplicarea metodologiei de comparare a acestor indicatori**, prin raportare la operatorul cu cele mai bune performanțe din domeniul serviciilor comunitare de utilități publice;
- **participarea la constituirea capitalului social** al unor societăți comerciale având ca obiectiv furnizarea/prestarea serviciilor de utilități publice de interes local, intercomunitar sau județean, după caz;
- **contractarea sau garantarea împrumuturilor** pentru finanțarea programelor de investiții;
- **stabilirea, ajustarea, modificarea și aprobarea prețurilor**, tarifelor și taxelor speciale, cu respectarea normelor metodologice elaborate și aprobate de autoritățile de reglementare.

1.3. Autoritățile de reglementare

Potrivit prevederilor Legii nr.51/2006 cu modificările și completările ulterioare, au calitatea de autorități de reglementare competente: Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare (A.N.R.S.C.), Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (A.N.R.E.) și Autoritatea Rutieră Română (A.R.R.).

A.N.R.S.C. este autoritatea de reglementare competentă pentru următoarele servicii de utilități publice:

- a) alimentarea cu apă;

² Republicată în Monitorul Oficial nr.1066/2004

- b) canalizarea și epurarea apelor uzate;
- c) colectarea, canalizarea și evacuarea apelor pluviale;
- d) salubritatea localităților;
- e) iluminatul public;
- f) administrarea domeniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale;
- g) transport public local, conform competențelor acordate prin legea specială.

A.N.R.S.C., eliberează licențe, elaborează metodologii și regulamente-cadru pentru domeniul serviciilor de utilități publice din sfera sa de reglementare și pentru piața acestor servicii și monitorizează modul de respectare și implementare a legislației aplicabile acestor servicii.

Activitățile de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice sunt supuse licențierii, reglementării și controlului A.N.R.E.

A.R.R. este autoritatea de reglementare competentă pentru serviciul de transport public local și elaborează metodologii și regulamente-cadru pentru transportul public de persoane, acordă licențe de transport și monitorizează și controlează respectarea de către operatori a legislației în vigoare privind transporturile rutiere, respectiv a condițiilor impuse prin licențele de transport.

1.4. Modalitatea de gestiune și acordare a serviciilor de utilități publice

Gestiunea serviciilor de utilități publice se organizează și se realizează în următoarele modalități:

- a) gestiune directă
- b) gestiune delegată

Modalitatea de gestiune a serviciilor de utilități publice se stabilește prin hotărâri ale autorităților administrative locale în funcție de natura și starea serviciului, de necesitatea asigurării celui mai bun raport preț/calitate, de interesele actuale și de perspectiva ale autorităților administrative, precum și de mărimea și complexitatea sistemelor de utilități publice.

Desfășurarea activităților specifice oricărui serviciu de utilități publice, indiferent de forma de gestiune aleasă, se realizează pe baza unui regulament al serviciului și a unui caiet de sarcini, elaborate și aprobate de autoritățile administrației publice locale, în conformitate cu regulamentul-cadru și cu caietul de sarcini-cadru ale serviciului. În cazul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice, regulamentul serviciului și caietul de sarcini se elaborează în cadrul asociației, se supun avizării autorităților administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale membre și se aprobă de adunarea generală a asociației.

Sistemele de utilități publice utilizate pentru furnizarea/prestarea serviciilor pot fi:

- a) **date în administrare** și exploatare operatorilor, în baza hotărârii de dare în administrare - în cazul gestiunii directe;
- b) **concesionate** operatorilor/operatorilor regionali în condițiile legii, în baza hotărârii de atribuire și a contractului de delegare a gestiunii serviciului - în cazul gestiunii delegate.

Gestiunea directă este modalitatea prin care autoritățile administrației publice locale își asumă și exercită nemijlocit toate competențele și responsabilitățile ce le revin cu privire la furnizarea/prestarea serviciilor de utilități publice, respectiv la administrarea, funcționarea și exploatarea sistemelor de utilități publice aferente acestora.

Operatorii de drept public înființați la nivelul autorităților administrației publice locale (structuri proprii) prin intermediul cărora se realizează gestiunea directă pot fi:

- compartimente funcționale, fără personalitate juridică, organizate în structura aparatului de specialitate al autorităților administrației publice locale;
- servicii publice de interes local sau județean, fără personalitate juridică, înființate și organizate prin hotărâri ale autorităților administrației publice locale;
- servicii publice de interes local sau județean, cu personalitate juridică, înființate și organizate prin hotărâri ale autorităților administrației publice locale.

Acești operatori își desfășoară activitatea pe baza hotărârii de dare în administrare a serviciului și a sistemului de utilități publice aferent serviciului (adoptată de autoritățile administrației publice locale) și pe baza licenței eliberată de autoritatea de reglementare competentă.

Gestiunea delegată este modalitatea de gestiune prin care autoritățile administrației publice locale (sau după caz asociațiile de dezvoltare intercomunitară) atribuie unuia sau mai multor operatori toate sau numai o parte din competențele și responsabilitățile proprii privind furnizarea/prestarea serviciilor de utilități publice, precum și concesiunea sistemelor de utilități publice aferente serviciilor, respectiv dreptul și obligația de administrare și de exploatare a acestora, pe baza unui contract, denumit contract de delegare a gestiunii. Aceste contracte se aprobă prin **hotărâri de atribuire adoptate de autoritățile administrației publice locale**.

În cazul gestiunii delegate, autoritățile administrației publice locale păstrează competențele privind adoptarea politicilor și strategiilor de dezvoltare a serviciilor, precum și obligația de a urmări, de a controla și de a supraveghea modul în care se realizează aceste servicii, respectiv:

- respectarea obligațiilor contractuale;
- calitatea serviciilor furnizate/prestate;
- indicatorii de performanță ai serviciilor;
- modul de administrare, exploatare, conservare și menținere în funcțiune, dezvoltare sau modernizare a sistemelor de utilități publice;
- modul de formare, stabilire, modificare și ajustare a prețurilor și tarifelor.

Gestiunea delegată se realizează prin intermediul unor operatori sau operatori regionali³ de drept privat care pot fi :

- societăți comerciale cu capital social integral al autorităților administrației publice locale;
- societăți comerciale rezultate ca urmare a reorganizării regiilor autonome de interes local sau județean ori a serviciilor publice, al căror capital social este deținut în totalitate de autoritățile administrației publice locale în calitate de asociat sau de acționar unic;
- societăți comerciale cu capital social privat;
- societăți comerciale cu capital social mixt.

Acești operatori furnizează/prestează serviciile de utilități publice prin exploatarea și administrarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente acestora, în baza contractului de delegare a gestiunii și în baza licenței eliberată de autoritatea de reglementare competentă.

Contractul de delegare poate fi atribuit **direct, prin licitație publică deschisă sau prin negociere directă**.

Atribuirea directă se face :

³ Operator regional – societate comerciala cu capital social integral al unitatilor administrative-teritoriale membre ale unei asociatii de dezvoltare intercomunitara cu obiect de activitate servicii de utilități publice, infiintata în baza hotararilor autorităților deliberative ale acestora.

- operatorilor regionali înființați de autoritățile administrației publice locale, membre ale unei asociații de dezvoltare intercomunitară⁴ având ca obiect de activitate prestarea serviciilor de utilități publice;
- operatorilor cu statut de societăți comerciale înființați prin reorganizarea fostelor regii autonome de interes local sau județean ori a serviciilor publice de interes local sau județean.

Contractul de delegare a gestiunii este un contract încheiat în formă scrisă, prin care unitățile administrativ-teritoriale, individual sau în asociere, după caz, în calitate de delegatar, atribuie, pe o perioadă determinată, unui operator licențiat, în calitate de delegat, care acționează pe riscul și răspunderea sa, dreptul și obligația de a furniza/presta integral un serviciu de utilități publice ori, după caz, numai unele activități specifice acestuia, inclusiv dreptul și obligația de a administra și de a exploata infrastructura tehnico-edilitară aferentă serviciului/activității furnizate/prestate, în schimbul unei redevențe, după caz. Contractul de delegare a gestiunii este asimilat actelor administrative și intră sub incidența prevederilor Legii nr. 554/2004⁵, cu modificările și completările ulterioare.

Contractul de delegare a gestiunii serviciilor de utilități publice poate fi:

- a) contract de concesiune;
- b) contract de parteneriat public-privat.

Contractul de delegare a gestiunii cuprinde în mod obligatoriu clauze referitoare la:

- a) denumirea părților contractante;
- b) obiectul contractului;
- c) durata contractului;
- d) drepturile și obligațiile părților contractante;
- e) programul lucrărilor de investiții pentru modernizări, reabilitări, dezvoltări de capacități, obiective noi și al lucrărilor de întreținere, reparații curente, reparații planificate, renovări, atât fizic, cât și valoric;
- f) sarcinile și responsabilitățile părților cu privire la programele de investiții, la programele de reabilitări, reparații și renovări, precum și la condițiile de finanțare a acestora;
- g) indicatorii de performanță privind calitatea și cantitatea serviciului, stabiliți prin caietul de sarcini și regulamentul serviciului, și modul de evaluare și cuantificare a acestora, condiții și garanții;
- h) tarifele practicate și procedura de stabilire, modificare sau ajustare a acestora;
- i) modul de tarificare și încasare a contravalorii serviciilor furnizate/prestate;
- j) nivelul redevenței sau al altor obligații, după caz;
- k) răspunderea contractuală;
- l) forța majoră;
- m) condițiile de redefinire a clauzelor contractuale;
- n) condițiile de restituire sau repartiție, după caz, a bunurilor, la încetarea din orice cauză a contractului de delegare a gestiunii, inclusiv a investițiilor realizate;
- o) menținerea echilibrului contractual;
- p) condițiile de reziliere a contractului de delegare a gestiunii;
- q) administrarea patrimoniului public și privat preluat;
- r) structura forței de muncă și protecția socială a acesteia;
- s) alte clauze convenite de părți, după caz.

⁴ Asociații de dezvoltare intercomunitară- structuri de cooperare cu personalitate juridical, de drept privat, înființate în condițiile legii, de unitățile administrativ-teritoriale pentru realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori furnizarea în comun a unor servicii publice.

⁵ Legea contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial nr.1154/2004.

Prin prevederile **Hotărârii de Guvern nr. 717 din 2 iulie 2008⁶** (Anexa nr. 1) a fost aprobată Procedura-cadru privind organizarea, derularea și atribuirea contractelor de delegare a gestiunii serviciilor comunitare de utilități publice, Criteriile de selecție-cadru a ofertelor pentru serviciile comunitare de utilități publice și Contractul-cadru de delegare a gestiunii serviciilor comunitare de utilități publice

Contractul-cadru de delegare a gestiunii serviciilor comunitare de utilități publice se regăsește în Anexa nr.2. Documentația de atribuire a contractului de delegare a gestiunii serviciului comunitar de utilitate publică este elaborată de către autoritățile publice locale după modelul anexat.

1.5. Regimul bunurilor din componența sistemelor de utilități publice

În ceea ce privește **bunurile proprietate publică și/sau privată a autorităților administrative locale (din componența sistemelor de utilități publice)**, acestea pot fi :

- date în administrare și exploatare operatorilor, în baza hotărârii de dare în administrare – în cazul gestiunii directe;
- concesionate operatorilor, în baza hotărârii de atribuire și a contractului de delegare a gestiunii serviciului- în cazul gestiunii delegate.

Bunurile proprietate publică din componența sistemelor de utilități publice se evidențiază distinct, extracontabil, indiferent de modalitatea de gestiune a serviciului sau de organizarea, forma de proprietate, natura capitalului ori țara de origine a operatorilor.

Bunurile proprietate publică ale autorităților administrației publice locale (afere sistemelor de utilități publice) **nu pot fi aduse ca aport la capitalul social al societăților comerciale înființate de către aceste autorități și nu pot constitui garanții pentru creditele bancare, fiind inalienabile, imprescriptibile și insesizabile.**

Bunurile proprietate privată ale autorităților administrației publice locale, utilizate pentru prestarea serviciilor de utilități publice **pot fi date în administrare, concesionate sau trecute în proprietatea operatorilor, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare.**

În cazul gestiunii delegate, **bunurile realizate de operatori în conformitate cu programele de investiții impuse prin contractul de delegare, constituie bunuri de retur care revin de drept, la expirarea contractului, gratuit și libere de orice sarcini, autorităților administrației locale și sunt integrate domeniului public al acestora.**

1.6. Obligații pentru evidența contabilă separată

În cazul în care operatorul furnizează/prestează mai multe tipuri de servicii în aceeași localitate sau același serviciu în mai multe localități, **acesta trebuie să țină o evidență separată a activităților desfășurate, cu contabilitate distinctă pentru fiecare tip de serviciu și localitate de operare în parte, după caz, astfel încât activitățile sale din diferite sectoare și localități să fie ușor de evaluat, monitorizat și controlat conform art.35 din Legea nr. 51/2006, Legea serviciilor comunitare de utilități publice.**

1.7. Obligații păstrare date

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind procedurile de monitorizare a ajutoarelor de stat⁷, **“datele, informațiile și documentele privind acordarea ajutoarelor de stat se păstrează 10 ani de la acordarea/primirea ajutorului de stat”.**

⁶ Publicată în Monitorul Oficial nr.546/2008

⁷ Aprobat prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 175/2007

Pentru perioada 2012-2013, ajutoarele de stat acordate în România sub forma compensărilor necesare desfășurării serviciilor de interes economic general au intrat în categoria ajutoarelor de stat exceptate de la obligația de notificare, acordate prin scheme de ajutor de stat inițiate, anterior perioadei de raportare, în conformitate cu prevederile Deciziei Comisiei 2005/842/CE din 28 noiembrie 2005.

Serviciile, pentru care compensările prevăzute a se acorda au intrat sub incidența prevederilor Deciziei Comisiei 2005/842/CE din 28 la data inițierii schemelor/măsurilor respective, și deci exceptate de la notificare, au fost:

- serviciul pentru furnizarea energiei termice,
- serviciile legate de activitățile de bază ale aeroporturilor regionale, precum și
- serviciile de transport pe căile navigabile interne.

Pentru perioada supusă raportării, respectiv 2012-2013, nu s-au identificat compensări pentru SIEG care să intre în domeniul de aplicare al Cadrului privind SIEG.

2. SIEG ÎN DOMENIUL ENERGIEI TERMICE

2.1. Baza legală

Serviciul public de alimentare cu energie termică în România se realizează în sistem centralizat, prin centrale termice și centrale electrice de termoficare, care furnizează energie termică pentru un oraș, o zonă a orașului sau un cartier.

Activitatea specifică serviciilor publice de alimentare cu energie termică utilizată pentru încălzire și prepararea apei calde de consum, respectiv producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice în sistem centralizat este reglementată prin prevederile **Legii serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006⁸**, cu modificările și completările ulterioare și respectiv ale **Ordonanței Guvernului nr. 36/2006, privind instituirea prețurilor locale de referință pentru energia termică furnizată populației prin sisteme centralizate⁹**.

Serviciul public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat se realizează prin intermediul infrastructurii tehnico-edilitare specifice aparținând domeniului public sau privat al autorității administrației publice locale ori asociației de dezvoltare comunitară, și care formează sistemul de alimentare centralizată cu energie termică al localității sau al asociației de dezvoltare intercomunitară.

Politica în domeniul serviciului public de alimentare cu energie termică se elaborează de Ministerul Administrației și Internelor în colaborare cu Ministerul Finanțelor și este parte integrantă a politicii energetice a statului.

Politica de protecție socială în domeniul alimentării cu energie termică se elaborează de Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale în colaborare cu Ministerul Administrației și Internelor.

2.2. Competențele autorităților publice

⁸ publicată în M.O. nr.651/27 iulie 2006

⁹ publicată în M.O. nr. 692/14.08.2006 (aprobata prin Legea nr.483/2006) și modificata ulterior prin prevederile O.U.G. nr.69/2011 si O.U.G. nr.56/2012

Pentru asigurarea serviciului public de alimentare cu energie termică autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții :

- a) asigurarea continuității serviciului public de alimentare cu energie termică la nivelul unităților administrativ-teritoriale;
- b) elaborarea anuală a programului propriu în domeniul energiei termice;
- c) înființarea unui compartiment energetic în cadrul aparatului propriu;
- d) aprobarea propunerilor privind nivelul prețului local al energiei termice, înaintate de către operatorii serviciului;
- e) aprobarea prețului local pentru populație;
- f) aprobarea programului de dezvoltare, modernizare și contorizare a sistemului de alimentare centralizată cu energie termică;
- g) întocmirea studiilor privind evaluarea potențialului local al resurselor regenerabile de energie și al studiilor de fezabilitate privind valorificarea acestui potențial;
- h) exercitarea controlului serviciului public de alimentare cu energie termică;
- i) stabilirea zonelor unitare de încălzire;
- j) urmărește instituirea de către operator a zonelor de protecție și siguranță a sistemului de alimentare centralizată cu energie termică;
- k) elaborarea și aprobarea programelor de contorizare.

Autoritățile administrației publice locale în calitatea lor de proprietari care acordă operatorului pentru o perioadă determinată dreptul și obligația de exploatare a sistemului de alimentare centralizată cu energie termică și a serviciului, **au dreptul de a verifica bunurile precum și modul de furnizare a serviciului, stadiul de derulare și finalizare a investițiilor, precum și modul în care standardele de performanță corespund obiectivelor prevăzute în licențele și autorizațiile specifice activității.**

Autoritățile administrației publice locale implicate emit acte administrative prin care să se prevadă pentru fiecare operator economic al serviciilor de producere, transport, furnizare și distribuție a energiei termice:

- a) natura și întinderea obligațiilor prestării serviciului public;
- b) operatorul economic și teritoriul implicat;
- c) natura drepturilor speciale sau exclusive acordate operatorului economic în cauză;
- d) parametrii pentru calcularea compensațiilor, precum și a unui profit rezonabil pentru operatorii economici care prestează serviciul public;
- e) modalitățile de recuperare a supracompensărilor și de intervenție a autorității în cazul subcompensărilor.

Parametrii pe baza cărora este calculată compensarea pentru serviciul public se stabilesc prin act administrativ, într-o manieră obiectivă și transparentă. Parametrii trebuie să fie identici pentru toate întreprinderile care îndeplinesc aceleași obligații de serviciu public.

2.3. Obligațiile operatorilor

Operatorii serviciului au, în principal, următoarele obligații :

- să respecte prevederile licenței, caietului de sarcini și ale contractului de delegare a gestiunii;
- să asigure continuitatea serviciului;
- să respecte indicatorii de performanță aprobați;
- să asigure transparența totală la calcularea facturilor pentru serviciile prestate;
- să întocmească anual și să urmărească bilanțul energiei termice aferent fiecărei activități prevăzute în licență;
- să asigure securitatea serviciului public de alimentare cu energie termică

- să asigure accesul nediscriminatoriu la rețeaua termică pentru toți utilizatorii solicitanți
- să țină situații contabile separate pentru fiecare activitate reglementată specifică serviciului public de alimentare cu energie termică
- să asigure stocurile de combustibili și piese de schimb pentru a se asigura continuitatea serviciului.

2.4. Prețurile și tarifele de furnizare a energiei termice

Prețurile locale ale energiei termice facturate populației se aprobă de autoritățile administrației publice locale implicate. Autoritățile administrației publice locale pot aproba prețuri locale ale energiei termice facturate populației mai mici decât **prețul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice livrate populației**.

În situația în care autoritățile administrației publice locale aprobă prețuri locale ale energiei termice facturate populației mai mici decât prețul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice livrate populației, acestea asigură din bugetele locale sumele necesare acoperirii diferenței dintre prețul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice livrate populației și prețul local al energiei termice facturate populației.

Prețul local facturat pentru populație este prețul pentru energia termică furnizată și facturată populației prin sistemele de alimentare centralizată, aprobat prin hotărâre a autorității administrației publice locale sau a asociației de dezvoltare comunitară.

Sumele acordate operatorilor economici din subordinea autorităților administrației publice locale care prestează serviciile de producție, transport, distribuție și furnizare a energiei termice destinate populației sunt folosite numai pentru compensarea costurilor legate de prestarea acestor servicii. Compensarea nu trebuie să depășească suma necesară acoperirii totale sau parțiale a costurilor înregistrate cu prestarea obligațiilor serviciului de interes economic general, luându-se în considerare veniturile relevante, precum și un profit rezonabil.

Prețurile locale de referință pentru energia termică furnizată populației prin sisteme centralizate, în scopul încălzirii locuințelor și al preparării apei calde menajere, sunt instituite prin prevederile Ordonanței Guvernului nr. 36 din 2 august 2006¹⁰ *privind unele măsuri pentru funcționarea sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică a populației*.

Prețurile locale ale energiei termice facturate populației se aprobă de autoritățile administrației publice locale implicate. Autoritățile administrației publice locale pot aproba prețuri locale ale energiei termice facturate populației mai mici decât prețul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice livrate populației. În situația în care autoritățile administrației publice locale aprobă prețuri locale ale energiei termice facturate populației mai mici decât prețul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice livrate populației, acestea asigură din bugetele locale sumele necesare acoperirii diferenței dintre prețul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice livrate populației și prețul local al energiei termice facturate populației

Schema de ajutor de stat acordat operatorilor economici care prestează serviciul de interes economic general de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice în sistem centralizat către populație, inițiată prin Ordinul comun nr. 252/2917/2009 al Ministerului Administrației și Internelor și al Ministerului Finanțelor Publice¹¹ a fost

¹⁰ Modificată și completată prin prevederile OG nr.13/2009 și lae OUG nr.69/2011

¹¹ publicat în Monitorul Oficial nr. 715/23.10.2009 și modificat de Ordinul M.A.I. nr. 200/2010 și Ordinul M.A.I. nr. 261/2010

elaborată în baza prevederilor O.G. nr.36/2006, cu modificările și completările ulterioare și a prevederilor O.U.G. nr.110/2009 privind acordarea unor ajutoare de stat operatorilor economici care prestează serviciul public de producere, transport și distribuție a energiei termice în sistem centralizat către populație¹². Schema a fost elaborată în conformitate cu prevederile Deciziei Comisiei 2005/842/CE din 28 noiembrie 2005.

Schema de ajutor de stat asigură acoperirea costurilor înregistrate de către operatorii care prestează cel puțin una dintre componentele serviciului de interes economic general, respectiv producerea, transportul, distribuția și furnizarea de energie termică pentru populație în sistem centralizat

Prin această schemă, ajutorul de stat se acordă sub următoarele modalități:

- Alocarea de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Administrației și Internelor (M.A.I.), către bugetele locale și apoi către întreprinderea care prestează SIEG, a unor sume care să reprezinte maximum 45% din costurile determinate pentru combustibilul propriu folosit pentru producerea energiei termice destinate populației;
- Alocarea din bugetele locale a unor sume pentru acoperirea integrală a diferenței dintre prețul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice livrate populației și prețurile locale de facturare;
- Alocarea de la bugetele locale a unor sume pentru acoperirea pierderilor induse de prestarea serviciilor publice de producție, transport, distribuție și furnizare a energiei termice pentru populație, în sistem centralizat, și neacceptate în preț/tarif;
- Alocarea de sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prin bugetele locale, în scopul achitării unei părți din obligația de plată pe care o au operatorii economici către furnizorii de gaze naturale, cărbune, inclusiv transportul;
- Alocarea de sume de la bugetul de stat, prin bugetul M.A.I. în scopul achitării obligațiilor restante către Societatea Națională a Lignitului Oltenia S.A. Targu Jiu și către S.N.T.F.M. „C.F.R. Marfă” S.A.

Ajutorul de stat acordat sub forma primelor două măsuri are în vedere acoperirea diferenței dintre prețul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice livrate populației, stabilit de autoritățile de reglementare, și prețurile locale de facturare, aprobate prin hotărâre a consiliului local iar ajutorul de stat acordat sub forma celorlalte măsuri are în vedere acoperirea tuturor costurilor generate de prestarea serviciului de interes economic general.

Această schema de ajutor de stat se aplică în perioada 2009-2015. Valoarea totală estimată a ajutorului de stat care va fi acordat prin această schemă este de 11.221.556.735 lei.

Numărul estimat al beneficiarilor schemei este de maxim **85 de operatori economici**.

În cursul lunii octombrie a anului 2011 au intrat în vigoare prevederile O.U.G. nr.69/31.08.2011 pentru modificarea O.G. nr.36/2006, prin care **a fost eliminată subvenția** pentru compensarea creșterilor neprevizionate ale prețurilor la combustibilii folosiți pentru producerea de energie termică furnizată populației prin sisteme centralizate, **acordată de la bugetul de stat** (central). Practic compensarea costurilor pentru prestarea serviciului public de producere, transport și distribuție a energiei termice în sistem centralizat către populație va fi asigurată numai din bugetele locale de către autoritățile administrației publice locale.

Cuantumul compensărilor acordate pentru prestarea serviciului public de producere, transport și distribuție a energiei termice în sistem centralizat către populație în perioada

¹² publicată în Monitorul Oficial nr.685/12.10.2009

2012 – 2013, înregistrat pe fiecare operator economic beneficiar, este redat în tabelul anexat prezentei raportări.

3. AEROPORTURILE REGIONALE

3.1. Baza legală

În cursul anului 1997, marea majoritate a regiilor autonome aeroportuare cu specific deosebit, de interes național, au trecut de sub autoritatea Ministerului Transporturilor, **sub autoritatea consiliilor județene, ca regii autonome cu specific deosebit, de interes local** (*H.G. nr.398/1997 privind trecerea unor regii autonome aeroportuare de sub autoritatea Ministerului Transporturilor sub autoritatea consiliilor județene*¹³).

Transferul competențelor privind aeroporturile de interes regional exercitat de Ministerul Transporturilor către autoritățile administrației publice locale de la nivelul județelor a permis corelarea cerințelor de dezvoltare teritorială cu gradul de modernizare și dezvoltare a activității de transport aerian.

Ulterior prin adoptarea **Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.61/2011**¹⁴ (OUG nr.61/2011) *pentru reglementarea unor măsuri privind finanțarea regiilor autonome aeroportuare cu specific deosebit, de interes local*, s-a creat cadrul legal necesar desemnării de către consiliile județene a întreprinderilor care prestează servicii de interes economic general, urmând ca desemnarea să se facă cu respectarea condițiilor impuse prin Decizia Comisiei 2005/842/CE, așa cum reiese și din articolele 3 și 4 din Ordonanța de Urgență a Guvernului.

OUG nr.61/2011 reprezintă modalitatea prin care statul român înțelege să stabilească forma actului oficial la care face trimitere Decizia, concretizată în **hotărârea Consiliului Județean**. Prin acest act normativ se extind posibilitățile de finanțare a anumitor cheltuieli ale aeroporturilor regionale, respectiv cheltuielile de investiții aferente suprafețelor de mișcare aeronave și echipamentelor conexe, permitându-se acestor aeroporturi accesarea fondurilor externe nerambursabile disponibile pentru acest sector. De asemenea au fost introduse clauze care să asigure respectarea de către autoritățile locale, sub autoritatea cărora funcționează administrațiile aeroporturilor regionale, a reglementărilor europene în domeniul ajutorului de stat atunci când alocă fonduri de la bugetele locale pentru finanțarea funcționării respectivei aeroporturi.

În acest fel sunt prevăzute cerințele care trebuie îndeplinite atunci când unei administrații aeroportuare i se încredințează prestarea unui SIEG, cerințe regasite în Decizia Comisiei 2005/842/CE *privind aplicarea articolului 86 alineatul (2) din Tratatul CE la ajutorul de stat sub forma compensației pentru obligația de serviciu public, acordat anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general*.

OUG nr.61/2011 a fost modificată prin prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.107/2013 (OUG nr.107/2013) astfel încât să se asigure posibilitățile de finanțare a aeroporturilor de interes local și de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor, având în vedere necesitatea asigurării cadrului legal care să permită suplimentarea surselor de finanțare a obiectivelor de investiții aferente domeniului public aflat în administrarea regiilor autonome aeroportuare de interes local, luând în considerare importanța acestora la asigurarea dezvoltării regiunilor deservite.

¹³ publicată în Monitorul Oficial nr. 186/1997

¹⁴ Publicată în Monitorul Oficial nr.460/2011

Totodata, prin modificările aduse, s-a precizat obligativitatea respectării Deciziei Comisiei 2012/21/UE din 20 decembrie 2011 la acordarea ajutorului de stat unui aeroport regional.

3.2. Desfășurarea activităților specifice aeroporturilor

Prin prevederile OUG nr.61/2011 modificata prin OUG nr.107/2013 se dă posibilitatea consiliilor județene să încredințeze regiilor autonome aeroportuare cu specific deosebit, de interes local, prestarea unui serviciu de interes economic general, în condițiile îndeplinirii cerințelor specifice din Decizia Comisiei 2012/21/UE din 20 decembrie 2011.

Responsabilitatea asigurării că un serviciu de interes economic general ce urmează să fie încredințat unei regii autonome aeroportuare cu specific deosebit, de interes local, este compatibil cu legislația europeană specifică revine consiliului județean sub autoritatea căruia funcționează respectiva regie.

Hotărârea consiliului județean prin care se încredințează prestarea serviciului de interes economic general trebuie să conțină obligatoriu următoarele elemente:

- a) datele de identificare ale regiei autonome aeroportuare cu specific deosebit, de interes local, inclusiv teritoriul în cauză;
- b) conținutul și durata obligațiilor de serviciu public;
- c) natura drepturilor exclusive sau speciale acordate de către autoritatea care acordă aceste drepturi;
- d) o descriere a mecanismului de compensare și a parametrilor aplicați pentru calculul, controlul și reexaminarea compensației;
- e) modalitățile de evitare a supracompensării și de recuperare a eventualelor supracompensării;
- f) o trimitere la Decizia Comisiei 2012/21/UE din 20 decembrie 2011.

Având în vedere faptul că Decizia Comisiei conține pe lângă clauzele explicate privind activitățile ce pot face obiectul unui SIEG, și modalitățile de calcul al compensării pentru ducerea la îndeplinire a obligației de serviciu public, în cuprinsul actului normativ menționat mai sus se precizează că modalitatea de calcul a compensației pentru ducerea la îndeplinire de către regie a obligației de serviciu public se face în conformitate cu Decizia Comisiei 2012/21/UE.

La articolul 8 din același act normativ se precizează că nu pot face parte din activitățile aferente serviciului de interes economic general activitățile comerciale care nu sunt legate în mod direct de activitățile de bază ale aeroportului și care includ construirea, finanțarea, utilizarea și închirierea terenului și a clădirilor sau porțiunilor din acestea, nu numai pentru birouri și depozitare, dar și pentru hoteluri și operatori economici situați în incinta aeroportului, precum și pentru magazine, restaurante sau parcuri.

Pe perioada în care o regie autonomă aeroportuară cu specific deosebit, de interes local, beneficiază de compensație pentru ducerea la îndeplinire a unor obligații de serviciu public, tarifele aeroportuare practicate de aceasta se aprobă de către consiliul județean sub autoritatea căruia funcționează regia și se aplică în mod transparent și nediscriminatoriu tuturor utilizatorilor infrastructurii aeroportuare.

Regiile autonome aeroportuare cu specific deosebit, de interes local, cărora li s-a încredințat prestarea unui serviciu de interes economic general și care beneficiază de compensație pentru ducerea la îndeplinire a unor obligații de serviciu public, **țin evidența contabilă separată** pentru

activitățile din domeniul serviciului de interes economic general în cazul în care respectivele regii desfășoară și activități economice care nu au legătură cu serviciul încredințat.

Compensările acordate de către consiliile județene pentru asigurarea de către regiile aeroportuare a serviciului de interes economic general în perioada analizată, împreună cu informațiile legate de desfășurarea serviciului, sunt prezentate în anexele aferente fiecărui aeroport, atașate prezentei raportări.

4. TRANSPORT NAVAL

4.1. Baza legală

Cadrul juridic privind înființarea, autorizarea, organizarea, exploatarea, gestionarea, finanțarea și controlul funcționării serviciilor de transport public în comune, orașe, municipii, județe și în zonele asociațiilor de dezvoltare comunitară este stabilit de Legea nr.92/2007, Legea serviciilor de transport public local cu modificările și completările ulterioare.

4.2. Organizarea și funcționarea serviciului public de transport local de persoane

Serviciul de transport public local de persoane se organizează de către autoritățile administrației publice locale, pe raza administrativ teritorială respectivă, cu respectarea următoarelor principii :

- promovarea concurenței între operatorii de transport;
- garantarea accesului egal și nediscriminatoriu al operatorilor de transport la piața transportului public local;
- garantarea respectării drepturilor și intereselor utilizatorilor serviciului de transport public local;
- rezolvarea problemelor de ordin economic, social și de mediu ale localităților sau județului;
- administrarea eficientă a bunurilor aparținând sistemelor de transport proprietate a autorităților administrației teritoriale;
- utilizarea eficientă a fondurilor publice în activitatea de administrare sau executare a serviciului de transport public local;
- deplasarea în condiții de siguranță și confort;
- asigurarea practicării unui tarif de transport suportabil;
- recuperarea integrală a costurilor de exploatare, reabilitare și dezvoltare prin tarife și prin finanțarea de la bugetele locale, asigurându-se un profit rezonabil;
- autonomia sau independența financiară a operatorilor de transport;
- susținerea dezvoltării economice a localităților prin realizarea unei infrastructuri de transport moderne;
- satisfacerea cu prioritate a nevoilor de deplasare ale populației;
- protecția categoriilor sociale defavorizate;

În condițiile în care în transportul public local se acordă facilități de transport uneia sau mai multor categorii de persoane, serviciul prin care se realizează transportul respectiv se consideră serviciu public subvenționat de transport.

Serviciul public de transport de persoane pe căi navigabile interioare intră de asemenea în categoria serviciilor de transport public local.

Serviciul de transport public local de persoane pe căile navigabile interioare se poate realiza prin servicii de transport prin curse regulate, considerate servicii publice subvenționate de transport și prin servicii de transport ocazionale.

4.3. Subvenționarea serviciului public de transport local

Potrivit prevederilor O.G. nr.97/1999¹⁵, privind garantarea furnizării de servicii publice subvenționate de transport rutier intern și de transport pe căile navigabile interioare, republicată, pentru satisfacerea unor necesități de natură economică, socială sau de mediu, pentru acordarea de facilități unor categorii de persoane defavorizate sau provenind din zone defavorizate, greu accesibile, se pot stabili servicii publice subvenționate de transport rutier intern sau pe căile navigabile interioare.

Pentru serviciile publice subvenționate de transport se organizează evidență contabilă distinctă.

4.4. Serviciul public de transport fluvial de pasageri

Serviciul public de transport fluvial de pasageri între localitățile din Delta Dunării și municipiul Tulcea este efectuat de către 2 societăți.

În cazul uneia dintre societăți (cu capital mixt - stat și privat), prețul este stabilit de către Ministerul Transporturilor cu avizul Ministerului Finanțelor. Sumele acordate de la bugetul de stat pentru acoperirea diferențelor de tarif sunt :

- 2012 – 7.971.000 lei
- 2013 – 7.971.000 lei.

Societatea a prestat servicii subvenționate de transport naval persoane pentru un număr de :

- 2012 – 101.037 pasageri
- 2013 – 119.160 pasageri.

În cazul celei de a doua societăți (acționar majoritar autoritatea administrației publice locale), compensarea pentru prestarea acestui serviciu este acordată de către administrația locală de la bugetul local, fiind vorba de transportul de pasageri cu șalupa pe ruta orașul Tulcea – comuna Tudor Vladimirescu.

Sumele acordate de la bugetul local sunt :

- 2012 – 239.870 lei
- 2013 – 285.340 lei.

Numărul anual de persoane transportate este :

- 2012 – 187.626 pasageri
- 2013 – 195.512 pasageri.

¹⁵ Republicată în Monitorul Oficial nr.732/2002